

Základní informace k Informačním Směrovým Zařízením (ISZ)

pro komerční cíle na území hl. m. Prahy, původní název ZPI - Zařízení pro provozní informace:

Informační Směrová Zařízení NEJSOU REKLAMA. Jedná se o navigaci v okolí provozoven a obsahem sdělení je pouze název firmy, šipka a případně vzdálenost.

Snaha kultivovat veřejný prostor v Praze je správná a důležitá. Projekt ISZ vychází ze skutečnosti, že ve městě bydlí, žijí, pracují, nakupují a podnikají lidé. Potřebují najít cíle svých cest a pro ně vzniklo ISZ s efektem zpřehlednění orientace v ulicích. Komplexně se dá situace v oblasti navigačních tabulí (tedy ISZ) popsat následovně:

1. Zvýšení bezpečnosti na komunikacích

Hlavním cílem ISZ je zlepšit orientaci a zvýšit bezpečnost na komunikacích. Díky vyznačení cílů se řidiči lépe orientují a nezpůsobují nebezpečné dopravní situace. Detailněji viz příloha č. 1.

2. Navigace těsně před cílem

V současné době téměř celá populace využívá mobilní navigace. Ty ale mají svá omezení. **V bezprostřední blízkosti hledaných objektů velmi často selhávají** a zde je nezastupitelná role ISZ.

ISZ slouží jako navigace „na poslední míli“. Proto je také průměrný počet tabulí na klienta pouze 3 ks. Je určena ke snadnému nalezení cíle spolu s přístupovou cestou, správným vjezdem nebo parkovištěm. Zavede návštěvníka přímo na parkoviště nebo místo k parkování vhodné. Narozdíl od navigace v telefonu nebo automobilu, která obvykle naviguje před cíl, kde často není možno parkovat

A v neposlední řadě ale nezapomeňme na stále existující skupinu občanů, která používá auta, ale z nějakého důvodu **nechce, neumí nebo nemůže využít mobilní navigaci.**

3. Teorie: Proč ISZ funguje

Koncepce ISZ vychází z původních „Zásad pro dopravní značení na pozemních komunikacích – Technické Podmínky 117 (TP117)“ schválených Ministerstvem dopravy a spojů ČR dne 20.9.2002, a z poznatků Centra dopravního výzkumu Brno. Řídí se stejnými pravidly jako dopravní značky. Úspěšná funkčnost ISZ primárně vychází z funkce lidského oka a způsobu vyhodnocování zrakových podnětů lidským mozkem. Klíčovou roli zde hraje oblast tzv. centrálního vidění v zorném úhlu řidiče. V této oblasti vidění se nachází jak dopravní značky, tak ISZ. Hlavní principy jsou uvedeny v příloze č. 2.

4. Praxe: ISZ v praxi, jejich ekonomika a rušení nelegálních tabulí

Většinou tyto navigační tabule využívají tzv. „malí klienti“, kteří mají své provozovny ve vedlejších ulicích a kteří potřebují dovést své zákazníky do své prodejny. Průměrný počet ploch v jedné zakázce je cca 3 tabule.

V příloze č. 3 jsou popsány:

- 4.1 Základní popis ISZ
- 4.2 Pravidla pro umístění ISZ a jejich připravovaná aktualizace
- 4.3 Ekonomický přínos pro hlavní město
- 4.4 Ekonomický přínos spočívající v odstraňování nelegálních navigačních ploch

5. Jaká je situace v Praze v oblasti navigačních tabulí k 03/2023?

Legální navigační tabule typu ISZ splňují všechny zákonné požadavky a mají příslušná povolení silničního správního úřadu. Bohužel mimo tyto legální navigační tabule je po Praze velké množství nepovolených navigačních cedulí. V zásadě nelegální navigační tabule porušují zejména tyto pravidla a principy:

- umístění v rozporu s pravidly silničního provozu (zakrývající dopravní značky, v křižovatkách, ...)
- stavby bez povolení dle stavebního zákona
- porušování Nařízení č. 26/2005 Sb. hl. m. Prahy v nejpřísněji regulované oblasti Pražské památkové rezervace o šíření reklamy na veřejně přístupných místech mimo provozovnu
- vytváření reklamního chaosu a vizuálního smogu

Nelegální navigační tabule snižují bezpečnost silničního provozu svým nevhodným umístěním (které je v rozporu se zákony a pravidly). Často porušuje jedna tabule několik pravidel současně.

6. Zneužívání dopravního značení a únik financí

Po nabourání systému ISZ hledají komerční firmy různé nové cesty značení a využívají klasické dopravní značky pro místní cíle. Viz foto.

Tento způsob navigace pomocí dopravní značky není zcela jistě dostupný pro všechny komerční subjekty. Pokud by město do budoucna přikročilo k nahrazení navigace komerčních firem na ISZ právě dopravními značkami (ze kterých městu navíc neplyne žádný finanční zisk), postrádá boj proti komerční navigaci jakýkoliv smysl.

7. ISZ jako doplněk navigace k tabulím na veřejném osvětlení

ISZ

- jsou umístěné v poli centrálního vidění řidiče, a tedy snižují velikost a počet ploch nutných pro navigaci
- jsou ověřeny 20letou praxí, kdy byly provozovány za spolupráce MHMP, PCR a dopravními psychology jako nejlepší dostupné řešení.
- také přináší finanční profit pro MHMP
- všechny pozice jsou povolené státní správou a mohou tedy okamžitě fungovat

Tabule na sloupech veřejného osvětlení

- nejsou situovány v poli centrálního vidění řidiče, nutno použít pro stejné sdělení větší plochu
- tabule nelze umístit do ideální polohy před křižovatku, protože sloupy jsou velice často obsazeny dopravními značkami
- na každou tabuli zvlášť je potřeba získat povolení státní správy, což zhoršuje flexibilitu – jde o proces na několik měsíců s nejistým výsledkem

Příloha č. 1 - Zvýšení bezpečnosti na komunikacích

Hlavním cílem ISZ je zlepšit orientaci a zvýšit bezpečnost na komunikacích. Díky vyznačení cílů se řidiči lépe orientují a nezpůsobují nebezpečné dopravní situace.

Pokud řidič neví, do kterého jízdného pruhu se má řadit, nebo kde odbočit, tak reaguje přibrzděním, nenadálou změnou jízdního pruhu nebo odbočením na poslední chvíli. Je pak otázkou hustoty provozu a času, kdy vznikne nehoda. Pokud se tak stane např. na Legerově, pak za chvíli stojí „celá magistrála“.

V případě nákladní dopravy stačí, aby řidič odbočil do nesprávné ulice, začne couvat, otáčet se a zablokuje komunikaci na několik minut. Snižuje se plynulost dopravy a zvyšuje se riziko dopravních nehod.

Vznikají přímé škody na majetku a zdraví osob a současně rostou náklady PČR (ale všeobecně celé společnosti) na řešení dopravních nehod a na odstraňování jejich následků.

Nutným předpokladem pro dobrou funkčnost navigačních tabulí jsou jednotná, jasná a přehledná pravidla. **Zásady pro rozmístění zařízení pro provozní informace** jsou schváleny Odborem dopravy MHMP č. j. 45/08/3000 ze dne 25. 4. 2008, aktualizované pod č. j. S-MHMP 324606/2011/DOP-O4/SI ze dne 29. 4. 2011. Silniční správní úřad MHMP rozhoduje o umístění zařízení pro provozní informace stejně jako o rozmístění dopravních značek.

Všechny ostatní (většinou nelegální) navigační tabule jsou mimořádně často instalovány v rozporu s platnými pravidly. Nerespektováním předepsaných vzdáleností, umístěním v křižovatkách apod. způsobují nepřehlednost dopravní situace a zvyšují riziko dopravních nehod.

Příloha č. 2 - Teorie: Proč ISZ funguje

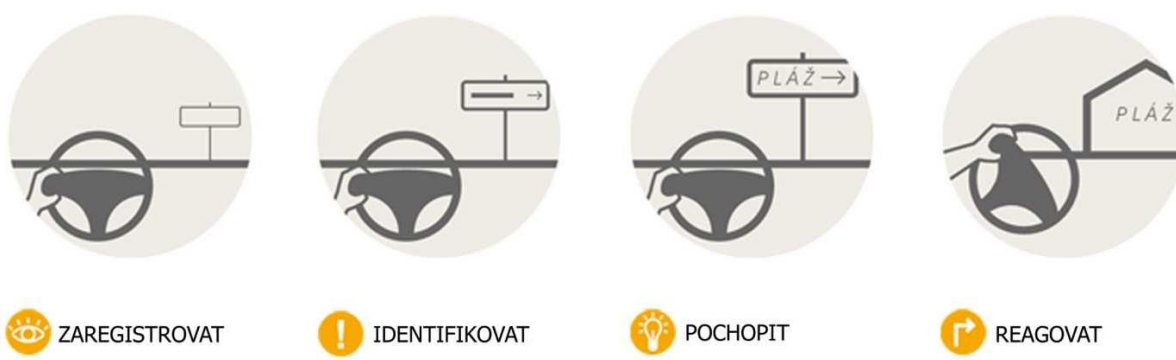
Koncepce ISZ vychází z původních „Zásad pro dopravní značení na pozemních komunikacích – Technické Podmínky 117 (TP117)“ schválených Ministerstvem dopravy a spojů ČR dne 20.9.2002, a z poznatků Centra dopravního výzkumu Brno. Řídí se stejnými pravidly jako dopravní značky. Níže uvedené informace byly zpracovány po konzultacích s akreditovaným dopravním psychologem paní PhDr. Vlastou Rehnovou a po konzultacích ve společnosti ALEA psychologie s.r.o. s významným psychologem PhDr. Slavomilem Hubáčkem.

Vysoce účinná funkčnost navigačních tabulí typu ISZ primárně vychází:

- z principu fungování lidského oka
- a způsobu vyhodnocování zrakových podnětů lidským mozkem.

Klíčovou roli zde hraje oblast tzv. centrálního vidění v zorném úhlu řidiče. V této oblasti vidění se nachází jak dopravní značky, tak ISZ. Hlavní principy „Proč ISZ funguje“ jsou uvedeny na následujícím obrázku:

Jak funguje lidské oko a jak vyhodnocuje mozek zrakové podněty? Aby navigační tabule vůbec fungovala, musí se na podvědomé úrovni v hlavě člověka odehrát následující procesy:

ZAREGISTROVAT
Tabule musí být v zorném úhlu řidiče při dané rychlosti.

IDENTIFIKOVAT
Identifikovat, že se jedná o navigační reklamu.

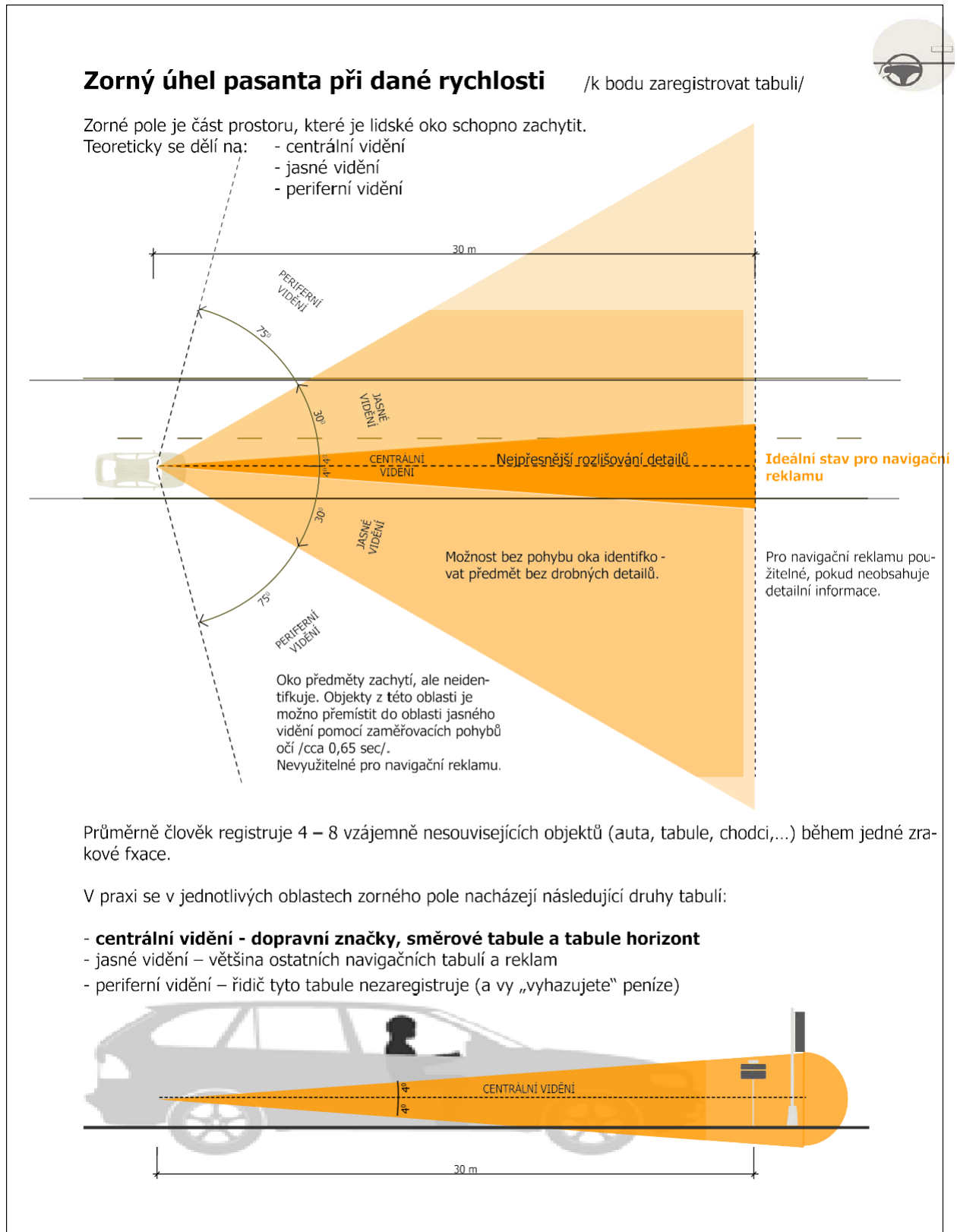
POCHOPIT
Porozumět sdělení na navigační tabuli.

REAGOVAT
Včas odbočit apod.

Tyto procesy přímo určují 5 hlavních pravidel pro navigační tabule:

1. pravidlo – **zorný úhel pasanta při dané rychlosti** (k procesu zaregistrování tabuli)
2. pravidlo – **jednotnost, přehlednost a tvar tabulky** (k procesu identifikace)
3. pravidlo – **barevnost a kontrast** (k procesu pochopení)
4. pravidlo – **obrazová informace** (k procesu pochopení)
5. pravidlo – **písmo (font, velikost) a množství textu** (k procesu pochopení)

První pravidlo je popsáno na následujícím obrázku:

Z uvedeného vyplývá, že jakákoliv navigační tabule umístěná mimo oblast centrálního vidění je:

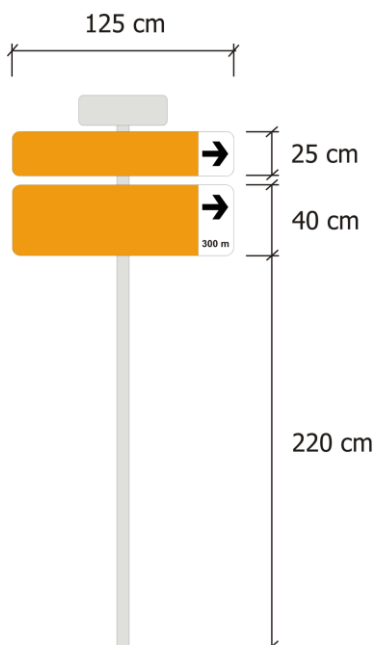
- méně funkční v případě umístění do oblasti jasného vidění
- nebo úplně nefunkční v případě umístění do oblasti jasného vidění (oko řidiče ji jednoduše nezaregistruje)

Čím více je navigační tabule dále od oblasti centrálního vidění, tím méně funguje pro navigaci.

Příloha č. 3 - Praxe: ISZ v praxi, jejich ekonomika a rušení nelegálních tabulí

3.1 Základní popis ISZ

Většinou tyto navigační tabule využívají tzv. „malý klienti“ mající své provozovny ve vedlejších ulicích a kteří potřebují dovést své zákazníky do své prodejny. Průměrný počet ploch v jedné zakázce je cca 3 tabule. Schéma a rozměry ISZ jsou znázorněné na následujícím obrázku.

Případné poškození ISZ třetí stranou (dopravní nehoda, vandalství, ...) se opravují bezodkladně do 48 hod po nahlášení/zjištění poškození. Náklady na opravy hradí provozovatelé ISZ (nečeká se na odsouhlasení nákladů klientem, tudíž opravy mohou být realizovány rychle). ISZ je jediný druh venkovních tabulí, kde platí celoživotní záruka kvality.

3.2 Pravidla pro ISZ

Pro dobrou funkčnost navigačních tabulí typu ISZ jsou jednotná, jasná a přehledná pravidla. **Zásady pro rozmíst'ování zařízení pro provozní informace** jsou schváleny Odborem dopravy MHMP č. j. 45/08/3000 ze dne 25. 4. 2008, aktualizované pod č. j. S-MHMP 324606/2011/DOP-O4/SI ze dne 29. 4. 2011. Silniční správní úřad MHMP rozhoduje o umístění zařízení pro provozní informace stejně jako o rozmístění dopravních značek. Všechny pozice jsou zaznamenávány do programu Doprava. Tedy správce komunikací, stavební úřady, Policie ČR, atd. mají dokonalý přehled o ISZ.

Tyto zásady jsou v přípravném procesu aktualizovány pražským magistrátem (tisk č. 22779). Aktualizované znění Zásad připravoval IPR s konzultacemi s TSK. Tento tisk zatím nebyl finálně schválen.

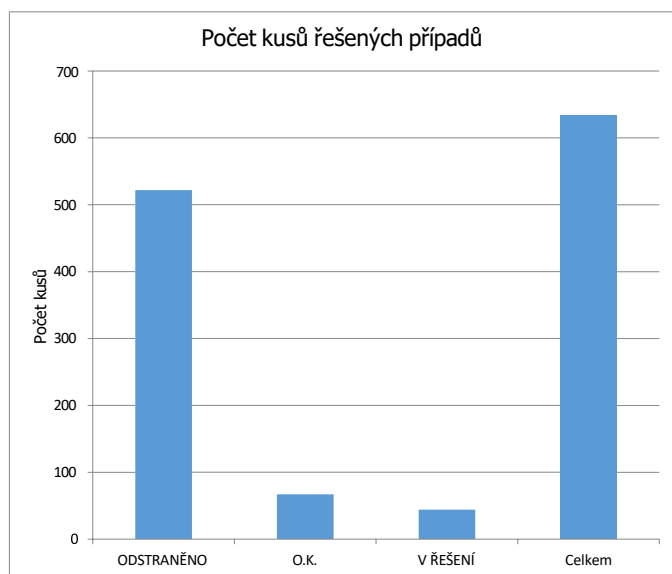
3.3 Ekonomický přínos ISZ pro Hlavní město Praha

TSK buduje systém ISZ od roku 2002. Praha dostává nájem ve výši 7.020 Kč/m²/rok a příjmy z tohoto projektu jsou dlouhodobě stabilní a spolehlivé (včetně období pandemie COVID 19, kdy nedošlo k poklesu příjmu MHMP). ISZ mimořádně hospodárně využívá veřejný prostor.

3.4 Další přínos pro Hlavní město – odstraňování nelegálních tabulí

Vedlejším produktem v rámci projektu ISZ je možnost efektivně jednoduchým způsobem (pomocí Vyhlášky hl. m. Prahy č.8/2008 o udržování čistoty na ulicích a jiných veřejných prostranstvích) rušit nelegálně umístěné navigační tabule a poutače na pozemcích Hlavního města Praha. Provozovatel ISZ spolu s TSK zpracoval metodiku postupu, vzory rodných listů nelegálních ploch, vzory dopisů pro jednotlivé etapy odstraňování tabulí atd. a aktivně se podílí na vyhledávání nelegálních navigačních ploch.

V průběhu minulých let byly fyzicky odstraněny stovky nelegálních navigačních tabulí. Velkou většinu ploch odstranili dotčené firmy samy. TSK mělo náklady pouze s administrativou odeslání dopisů a s poštovním.

Typické příklady zlepšení situace na komunikacích je nafoceno v následujících obrázcích:

